

POSTANOWIENIE

Dnia 24 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

Ławnik SN Arkadiusz Sopata

Protokolant starszy inspektor sądowy Anna Rusak

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 24 października 2024 r., w Izbie
Odpowiedzialności Zawodowej

odwołania asesora Prokuratury Rejonowej [...] w P. – X.Y.. z dnia 1 lutego 2024 r.,
na postanowienie Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 25
stycznia 2024 r., sygn. [...]

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 oraz art. 166 ustawy z dnia
28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (dalej: ustawy Prawo o prokuraturze)

postanowił:

- 1. utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie;**
- 2. kosztami postępowania odwoławczego obciążyć Skarb
Państwa.**

Postanowieniem z dnia 31 maja 2023 r., Zastępca Rzecznika
Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego, na
podstawie art. 154 § 1 ustawy Prawo o prokuraturze, wszczął za sygn. [...],
postępowanie wyjaśniające wobec X.Y.. – asesora Prokuratury Rejonowej [...] w P.
w sprawie oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa w dniu 20 marca 2023 r., w
P., tj. art. 248 § 1 k.p.k., poprzez to, że nadzorując śledztwo o sygn. [...] przeciwko

J. A., zatrzymanemu w dniu 18 marca 2023 r., o godz. 11:00 w związku z popełnieniem przestępstw z art. 190 § 1 k.k., i po przedstawieniu mu w dniu 20 marca 2023 r., postanowienia o uzupełnieniu przedstawionego zarzutu oraz przesłuchaniu go w charakterze podejrzanego, pomimo upływu 48 godzin od chwili zatrzymania go, co nastąpiło o godzinie 11:00, nie zwolnił go natychmiast, lecz o godz. 11:23 złożył w Sądzie Rejonowym [...] w P. wniosek o jego tymczasowe aresztowanie, wydał zarządzenie o zwolnieniu J. A., zatrzymanego w dniu 18 marca 2023 r. o godz. 11:00 i polecił funkcjonariuszowi Policji uzupełnić protokół zatrzymania osoby o godzinę zwolnienia i poinformować zatrzymanego, że został zwolniony o godz. 11:00, co nie było prawdą, gdyż J. A. do godz. 12:35:59 przebywał zamknięty w celi pomieszczenia dla osób konwojowanych, które opuścił wraz z funkcjonariuszami Policji o godz. 12:39, a następnie na posiedzeniu sądu w przedmiocie zastosowania tymczasowego aresztowania, rozpoczętym o godz. 13:15 poinformował, że podejrzany nie jest zatrzymany i odpowiada z wolnej stopy, co również nie było prawdą, gdyż przed rozpoczęciem posiedzenia sądowego ci sami policjanci uniemożliwili podejrzanemu opuszczenie budynku sądu, skutkiem czego od godz. 11:00 do godz. 13:20, gdy opuścił salę sądową, J. A. pozbawiony był wolności i którym to zachowaniem uchybił także godności urzędu poprzez naruszenie podstawowych obowiązków prokuratora określonych w art. 96 ustawy Prawo o prokuraturze i § 2 pkt 1-4 i § 4 ust. 1 Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Prokuratorów stanowiącego załącznik do uchwały Krajowej Rady Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym z dnia 12 grudnia 2017 r., tj. o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 137 § 1 pkt 1 i 5 ustawy Prawo o prokuraturze.

Postanowieniem z dnia 26 lipca 2023 r. o sygn. [...], na podstawie art. 150 § 1 i 2 w zw. z art. 174 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze, Prokurator Regionalny w P. zawiesił w czynnościach służbowych X.Y.. - asesora Prokuratury Rejonowej [...] w P. na okres 3 miesięcy. Decyzją Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 8 października 2023 r., przedmiotowe postanowienie utrzymano w mocy, nie uwzględniając złożonego środka odwoławczego. Następnie w dniu 12 października 2023 r., wskazany Prokurator Regionalny wydał kolejne postanowienie o zawieszeniu w czynnościach służbowych X.Y.. - asesora Prokuratury Rejonowej [...] w P., z dniem 27

października 2023 r. na następne 3 miesiące, tj. do dnia 26 stycznia 2024 r. Na powyższe postanowienie obwiniony X.Y.. złożył odwołanie w dniu 2 listopada 2023 r. Decyzją Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 4 stycznia 2024 r., o sygn. [...], przedmiotowe postanowienie utrzymano w mocy, nie uwzględniając złożonego środka odwoławczego.

W dniu 29 września 2023 r., Prokurator Okręgowy w K., w toku śledztwa o sygn. [...], skierował do Sądu Najwyższego Izby Odpowiedzialności Zawodowej wniosek o wydanie uchwały zezwalającej na pociągnięcie asesora X.Y.. do odpowiedzialności karnej w związku z zamiarem przedstawienia mu zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 189 § 1 k.k. w zw. z art. 271 § 1 k.k. i art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 1 k.k. i art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 189 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

Postanowieniem z dnia 25 stycznia 2024 r., Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym w sprawie o sygn. [...] przedłużył czas trwania zawieszenia w czynnościach służbowych asesora X.Y.. na dalszy, niezbędny okres, tj. do dnia 26 lipca 2024 r.

Na wskazane postanowienie odwołanie złożył asesor X.Y.., który zaskarżonemu postanowieniu zarzucił przyjęcie błędnych ustaleń faktycznych, dowolną ocenę dowodów oraz wyciągnięcie błędnych wniosków leżących u podstaw przyjęcia, iż dalsze zawieszenie jest niezbędne, mimo iż jest on zawieszony przez okres pół roku, a jednocześnie przy braku wykazania uzasadnionego przypadku dalszego przedłużenia tego środka. W konsekwencji wyżej podniesionego zarzutu, odwołujący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Pismem procesowym z dnia 2 października 2024 r., Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego wniósł o pozostawienie odwołania asesora X.Y.. bez rozpoznania z uwagi na brak substratu zaskarżenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Odwołanie obwinionego asesora X.Y.. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 150 § 5 ustawy Prawo o prokuraturze od postanowienia sądu dyscyplinarnego o przedłużeniu zawieszenia prokuratora

w czynnościach przysługuje odwołanie. Wedle przepisu art. 150 § 1 wspomnianej ustawy, prokurator może być zawieszony w czynnościach na okres do 6 miesięcy, jeżeli z uwagi na charakter przewinienia dyscyplinarnego konieczne jest natychmiastowe odsunięcie go od wykonywania obowiązków. Zgodnie natomiast z przepisem art. 150 § 3 wspomnianej ustawy, zawieszenie prokuratora w czynnościach, w uzasadnionych przypadkach, może być przedłużone na wniosek rzecznika dyscyplinarnego przez sąd dyscyplinarny na dalszy, niezbędny okres. Zatem jednym z podstawowych obowiązków sądu odwoławczego jest stwierdzenie, czy w danym stanie faktycznym wystąpiła przesłanka uzasadnionego przypadku, która wpływałaby na konieczność dalszego przedłużenia zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych.

Przenosząc treść powyższych rozważań na grunt niniejszej sprawy, w ocenie Sądu Najwyższego nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut podniesiony przez obwinionego asesora dotyczący błędu w ustaleniach faktycznych.

Wbrew twierdzeniom skarżącego, Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym zasadnie przyjął, że wobec asesora X.Y.. zachodzi uzasadniony przypadek przemawiający za przedłużeniem zawieszenia go w czynnościach na dalszy, niezbędny okres. Ustawowa przesłanka uzasadnionego przypadku, opisana w art. 150 § 3 ustawy Prawo o prokuraturze, usprawiedliwiająca przedłużenie zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych, występuje w każdej sytuacji, w której prokurator jest podejrzany o popełnienie przestępstwa, a przynajmniej takiego przewinienia dyscyplinarnego, którego dokonanie poważnie naraziłoby na szwank wizerunek urzędu prokuratorskiego.

Zdaniem Sądu Najwyższego, powyższa definicja ma zastosowanie w niniejszym postępowaniu.

Materiał dowodowy zgromadzony w toku postępowania dyscyplinarnego, uprawdopodobnia w wystarczającym stopniu, że obwiniony asesor X.Y.. popełnił zarzucany mu czyn. Nie rozstrzygając w tym momencie zasadności postawionego obwinionemu zarzutu dyscyplinarnego, nie sposób nie zauważyć, że zachowanie asesora X.Y.. dopuszczającego się oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa w związku ze złożeniem w dniu 20 marca 2023 r. w Sądzie Rejonowym [...] w P. wniosku o tymczasowe aresztowanie J. A. po upływie 48 godzin od jego

zatrzymania, skutkiem czego, od godziny 11:00 do godziny 13:20, był on pozbawiony wolności, stanowiło uchybienie godności urzędu prokuratora i rażące pogwałcenie zasad etycznych, które wiążą się z jego pełnieniem.

Zajmowanie przez obwinionego w trakcie trwania postępowania dyscyplinarnego urzędu prokuratorskiego może, w ocenie Sądu Najwyższego, doprowadzić do istotnego podważenia autorytetu prokuratury. W niniejszej sprawie nie ustały przyczyny uzasadniające konieczność przedłużenia zawieszenia prokuratora w czynnościach, zaś waga i charakter przewinienia dyscyplinarnego uzasadnia w pełni wystąpienie w sprawie przesłanki uzasadnionego przypadku, o której mowa w art. 150 § 3 ustawy Prawo o prokuraturze.

Nie ma zatem racji skarżący, który braku zasadności i braku konieczności przedłużenia okresu zastosowania zawieszenia w czynnościach służbowych, upatrywał właśnie w charakterze i wadze uchybień, które legły u podstaw pierwotnej decyzji o zawieszeniu w czynnościach. Skarżący zdaje się nie dostrzegać szkody, jaką dalsze pełnienie przez niego obowiązków służbowych może wyrządzić zarówno prowadzonym przez niego postępowaniom, jak i samej instytucji prokuratury. Jak słusznie podkreślił w uzasadnieniu postanowienia z dnia 25 stycznia 2024 r., Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym, brak jest gwarancji, iż wykonywanie przez obwinionego obowiązków służbowych przebiegać będzie w sposób prawidłowy.

W związku z powyższym Sąd Najwyższy nie uwzględnił odwołania obwinionego w oparciu o wskazany zarzut.

Reasumując, w ocenie Sądu Najwyższego zaskarżone orzeczenie w przedmiocie dalszego zawieszenia asesora w czynnościach odpowiada prawu. Zasadnie wskazuje się w literaturze przedmiotu, iż zawieszenie w czynnościach spełnia różne funkcje. Po pierwsze, chroni autorytet prokuratury, a także dalej jeszcze idący interes publiczny przed szkodami, jakie mogłoby spowodować pełnienie funkcji prokuratorskich przez obwinionego, stojącego przecież pod dyskwalifikującym go zarzutem. Po wtóre, odgrywa doniosłą rolę wychowawczą, będąc moralnym przeżyciem zarówno dla obwinionego, jak i dla jego współpracowników" (A. Kiełtyka, W. Kotowski, A. Ważny, Prawo o prokuraturze. Komentarz, WK 2017).

Odnosząc się do wniosku Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego o pozostawienie odwołania asesora X.Y.. bez rozpoznania z uwagi na brak substratu zaskarżenia, Sąd Najwyższy zauważa, że nie stanowi podstawy do pozostawienia bez rozpoznania środka odwoławczego ze względu na brak substratu zaskarżenia upływ terminu zawieszenia w czynnościach służbowych, ponieważ nie dezaktualizuje on konieczności poddania ocenie tego, czy środek ten był stosowany legalnie i zasadnie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2000 r., II KZ 59/00).

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji, kosztami postępowania odwoławczego obciążając przy tym Skarb Państwa.

[M. T.]

[ał]

Tomasz Demendecki Maria Szczepaniec Arkadiusz Sopata